

تأثیر مدیریت سود واقعی بر محتوای اطلاعاتی سود با تأکید بر عدم تقارن اطلاعاتی در شرکتهای پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران

زیبا قوسی

کارشناسی ارشد حسابداری، واحد مرند، دانشگاه آزاد اسلامی، مرند، ایران، (نویسنده مسئول)
z.ghoosi@iran.ir

چکیده

مدیریت سود، برآیند درجه‌ای از قابلیت انعطاف و اعمال نظری است که مدیران در گزارشگری مالی خود دارند. مدیران ممکن است از این قدرت خود برای مدیریت فرصت طلبانه‌ی سود یا انتقال اطلاعات محرمانه درباره‌ی عملکرد آتی شرکت استفاده نمایند. هدف این پژوهش بررسی تأثیر مدیریت سود واقعی بر محتوای اطلاعاتی سود با تأکید بر عدم تقارن اطلاعاتی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد. در این راستا از ۱۰۳ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران برای دوره مالی ۱۳۸۸-۱۳۹۳ استفاده گردید. شرکت‌های مورد بررسی متعلق به فعال بورس می‌باشد. در این مطالعه برای اندازه‌گیری مدیریت واقعی سود بر اساس تحقیقات روی چوداری (۲۰۰۶) از سه مدل: (۱) برآورد سطح عادی هزینه‌های اختیاری (با تمرکز بر هزینه‌های اداری، عمومی و فروش)، (۲) مدل برآورد سطح عادی هزینه‌های تولید و (۳) مدل برآورد سطح عادی جریانهای نقدی عملیاتی استفاده شده است. برای آزمون فرضیات تحقیق از مدل رگرسیون چند متغیره استفاده شده است. نتایج تحقیق نشان می‌دهد محتوای اطلاعاتی سود بر مدیریت سود واقعی در کل تأثیر منفی و معنی دار دارد، یعنی با افزایش مدیریت سود واقعی، محتوای اطلاعاتی سود کاهش می‌یابد. همچنین عدم تقارن اطلاعاتی بر محتوای اطلاعاتی سود تأثیر معنی داری دارد ولی مدیریت سود واقعی با عدم تقارن اطلاعاتی بر محتوای اطلاعاتی سود تأثیری ندارد. **واژه‌های کلیدی:** مدیریت سود واقعی، محتوای اطلاعاتی سود، عدم تقارن اطلاعاتی.

مقدمه

مشهورترین شیوه مدیریت سود، مدیریت اقلام تعهدی است که تأثیری بر جریان‌های نقدی ندارد. در این روش، مدیریت با استفاده از آزادی عمل موجود در اصول پذیرفته شده حسابداری، سود را دستکاری می‌کند. تحقیقات حوزه مدیریت سود، بیشتر متمرکز بر این شیوه مدیریت سود بوده است. در مقابل، شیوه دیگری از مدیریت سود نیز وجود دارد که کمتر مورد توجه محققان قرار گرفته است. در این روش که تأثیر مستقیمی بر جریان‌های نقدی دارد، شرکت‌ها تلاش می‌کنند از طریق تغییر زمان‌بندی و میزان فعالیت‌های تجاری خود، سود را دستکاری کنند. در واقع، انحراف از رویه‌های عملیاتی مطلوب، صرفاً با هدف تحریف سود صورت می‌گیرد و می‌تواند تأثیر منفی بر عملکرد آتی شرکت داشته باشد. این شیوه مدیریت سود، دستکاری عملیات واقعی یا مدیریت سود واقعی نامیده می‌شود (دیگیورج^۱ و همکاران، ۱۹۹۹). یکی از سؤالات مهم در تحقیقات

¹ Degeorge